

โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับวิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย

นางวนิดา สุวรรณเพ็ญ

004436

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๓

A PROPOSED PROJECT ESTABLISHING AN EDUCATIONAL MEDIA CENTER
FOR THE THAI RED CROSS NURSING COLLEGE

Mrs. Wanida Suwanpen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education
Chulalongkorn University.

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์   โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

ชื่อนิสิต   นางวนิดา สุวรรณเพ็ญ

อาจารย์ที่ปรึกษา   ศาสตราจารย์ สวี เกา วรวงูร

ภาควิชา   โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา   ๒๕๒๒

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์สถานภาพทางโสตทัศนศึกษา ปัญหาการใช้ การบริการ และ การผลิตสื่อการศึกษาของอาจารย์ สํารวจความคิดเห็นและความต้องการต่อการจัดบริการ ของศูนย์สื่อการศึกษา พร้อมกับเสนอแนะโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับวิทยาลัย พยาบาลสภากาชาดไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. รวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามกับผู้บริหาร อาจารย์ และผู้บริการ โสตทัศนอุปกรณ์ของวิทยาลัย จำนวน ๔๘ คน
๒. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ
๓. สรุปผลการวิจัย และเสนอแนะโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

ผลการวิจัย

๑. ผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยส่วนใหญ่มีความรู้ และประสบการณ์ทางด้านโสตทัศนศึกษามาแล้ว
๒. อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้โสตทัศนอุปกรณ์นาน ๆ ครั้ง เนื่องจาก
  - ๒.๑ ไม่สามารถหาอุปกรณ์การสอนที่ต้องการได้
  - ๒.๒ ไม่มีความสะดวกในการจัดหา และการใช้อุปกรณ์การสอน

- ๒.๓ ไม่มีความถนัดหรือความรู้ในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ที่ต้องการ
- ๒.๔ ไม่สามารถผลิตอุปกรณ์เองได้ และรู้สึกยุ่งยากในการผลิต
๓. ปัญหาการบริหารงานโสตทัศนศึกษาของวิทยาลัย ได้แก่ การขาดผู้มีความรู้ทางโสตทัศนศึกษามาดำเนินงาน ยังไม่มีการวางโครงการ และวัสดุประสงค์สำหรับงานโสตทัศนศึกษาไว้อย่างแน่นอน
๔. อาจารย์ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการผลิต และการบริการโสตทัศนอุปกรณ์ ดังนี้
- ๔.๑ โสตทัศนอุปกรณ์มีจำนวนจำกัด
  - ๔.๒ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ
  - ๔.๓ ไม่มีอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
  - ๔.๔ ไม่มีแหล่งบริการวัสดุในการผลิต
  - ๔.๕ ไม่มีเจ้าหน้าที่บริการเพียงพอ
๕. โสตทัศนอุปกรณ์ที่อาจารย์ส่วนใหญ่จัดทำมาใช้ได้แก่ ก่อสถานการณ์ที่เป็นจริงบนท่อนู๊ปวย ผลิตโสตทัศนวัสดุขึ้นใช้เอง และใช้ของวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่
๖. วิทยาลัยบริการเจ้าหน้าที่คอยช่วยเหลือในการใช้เครื่องมือโสตทัศนอุปกรณ์ แต่บริการอื่นยังมีน้อยมาก และอาจารย์ร้อยละ ๔๘.๒๖ มีความต้องการบริการทุกชนิด
๗. ผู้บริหารและอาจารย์ร้อยละ ๔๗.๔๒ เห็นว่ามีความจำเป็นมากที่จะต้องจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา
๘. วิทยาลัยมีโสตทัศนอุปกรณ์ที่อยู่ในสภาพดีหลายชนิด แต่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอ
- ข้อเสนอแนะ
๑. ควรจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อศึกษาพิจารณาโครงการอย่างละเอียด เพื่อวางแผนและกำหนดนโยบายไว้ล่วงหน้า
  ๒. ควรให้อาจารย์และนักศึกษาได้รับประโยชน์จากโครงการนี้มากที่สุด
  ๓. ควรของบประมาณสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงของสภาการศึกษาไทย
  ๔. ควรจัดหาโสตทัศนอุปกรณ์ให้เพียงพอและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามความต้องการของอาจารย์

Thesis Title : A Proposed Project Establishing An Educational
Media Center for The Thai Red Cross Nursing
College

Name : Mrs. Wanida Suwanpen

Thesis Advisor : Professor Sampow Varangoon

Department : Audio - Visual Education

Academic Year : 1979

ABSTRACT

Purposes :

1. To analyze : the state of readiness of audio - visual aids, the problems involved in nursing audio - visual aids, the audio - visual services offered, the methods used by the teacher in producing audio - visual aids.
2. To find out the needs and opinions of the teacher for the services of the educational media center.
3. To propose a project establishing an educational media center for the Thai Red Cross Nursing College.

Procedures used :

1. Data was collected from the questionnaires distributed to forty - eight teachers, administrators and audio - visual personnel of the nursing college.
2. The data is analyzed for statistics value.
3. Conclusions are made from the study and a proposal of

a project to establish the Thai Red Cross Nursing College Media Center is made.

Results :

1. Most of administrators and teachers have experience in audio - visual education.

2. Most of the teachers used audio - visual aids only once in a while because of :

- a) the lack of particular audio - visual aids which they needed or desired.
- b) inconvenience of procuring and using audio - visual aids.
- c) the lack of skill and knowledge in using audio - visual materials.
- d) the limited capability in producing audio - visual materials.

3. The problems are audio - visual administration of the college include the lack of experts to work in the audio - visual area and the lack of a certain proposed project.

4. The teacher's problems concerned with audio - visual services and in making audio - visual materials are as follows :

- a) the limited number of audio - visual materials.
- b) the lack of an audio - visual budget.
- c) the lack of the proper audio - visual materials for certain subjects.
- d) the lack of a material service center.
- e) an inadequate number of audio - visual personnel.

5. The audio - visual aids that the teachers procured are made by themselves or real life situations on the ward or provided by the college of nursing.

6. The college has service personnel to use the audio - visual equipment but the others service are not enough. There are 98.26 percent of the teachers needed all services.

7. There are 97.82 percent of teachers and administrators agreed that it is necessary to establish the educational media center.

8. There are many kinds of audio - visual materials in hand which are in good condition but they are inadequate.

Recommendation :

1. A committee should be set up so as to consider the project throughly and to set the plan and policies in advance.

2. The teachers and students should receive the greatest advantage from this project.

3. The budget should be supported by high ranking officials of the Thai Red Cross Society.

4. The audio - visual materials should be sufficient and consistent with subject matters according to the teachers' requirements.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องด้วยความช่วยเหลือแนะนำจาก
คณาจารย์หลายท่านด้วยกัน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านอาจารย์ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสตราจารย์สำเภา วรวงศ์ ซึ่งเป็นทั้งอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยและเป็นผู้ปลูกฝังวิชา
การบริหารงานโสตทัศนศึกษาแก่ผู้วิจัย ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
มาโดยตลอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภร สุวรรณาศรัย หัวหน้าภาควิชาโสตทัศนศึกษา กรุณาให้คำ
แนะนำในเรื่องการจัดวางผังของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในศูนย์สื่อการศึกษา อาจารย์คุณอุดม
สุภาไศร อาจารย์ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำให้
ข้อมูลที่สำคัญสำหรับการทำวิทยานิพนธ์และเข้าร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์-
จิตรลดา เลอชุก และอาจารย์สตีเฟ่น จอห์น เลอชุก ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไขบท
คัดย่อวิทยานิพนธ์ฉบับภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของทุกท่านที่กล่าวนาม
มาแล้วทั้งหมดเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้อีกครั้งหนึ่ง

ส่วนท่านอื่น ๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างสำคัญ ซึ่งผู้ทำวิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ
โอกาสนี้ด้วย ได้แก่ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการโสตทัศนศึกษา วิทยาลัย
พยาบาลสภากาชาดไทย ผู้ซึ่งให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม อีกทั้งขอขอบคุณอาจารย์
มนัส บุญประกอบ กรุณาช่วยตรวจทานบางส่วนของวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำในการคดงบ-
ประมาณการวัสดุอุปกรณ์ คุณประสิทธิ์ ชีวภรณ์ศิริวัฒน์ ได้กรุณาช่วยเขียนแบบและประเมินราคา
ค่าตกแต่งซ่อมแซมอาคารสถานที่ อาจารย์วาริณี เข้มสวัสดิกุล ผู้ซึ่งกรุณาช่วยตรวจทานสถิติที่
ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล คุณพนรัตน์ พูนสวัสดิ์ คุณวาณี โชติวงศ์ ตลอดจนผู้เกี่ยว-
ข้องช่วยเหลือสนับสนุนอีกหลายท่านที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้

วนิดา สุวรรณเพ็ญ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑
กิจกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๘
รายการแผนภาพประกอบ	๘
รายการแผนภูมิประกอบ	๗
บทที่	
๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๔
นิยามของคำต่าง ๆ	๖
การสำรวจการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	๖
๒ การศึกษาขั้นมูลฐาน	๑๖
ประวัติวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย	๑๖
กำเนิดโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	๑๖
การก่อตั้งโรงเรียนพยาบาลสภากาชาดไทย	๑๘
ความเป็นมาของศูนย์สื่อการศึกษา	๒๑
งานโสตทัศนศึกษาในประเทศไทย	๒๕
ความหมายของศูนย์สื่อการศึกษา	๒๖

บทที่

หน้า

หน้าของศูนย์สื่อการศึกษา	๒๗
ที่ตั้งของศูนย์สื่อการศึกษา	๒๘
บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา	๓๐
งบประมาณ	๓๖
ประเภทของโสตทัศนูปกรณ์	๓๗

๓	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	๔๑
	วิธีดำเนินการวิจัย	๔๑
	ประชากร	๔๑
	ลักษณะของแบบสอบถาม	๔๑
	การสร้างแบบสอบถาม	๔๓
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๓

๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๔
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร	๔๔
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับอาจารย์	๔๑
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้บริการและ ดูแลโสตทัศนูปกรณ์	๗๑

๕	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๗๗
	สรุปผลการวิจัย	๗๗
	ข้อเสนอแนะ	๗๘
	โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย	๗๘

บรรณานุกรม	๘๗
ภาคผนวก	๑๐๑
ประวัติผู้เขียน	๑๒๐

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	การดูแลเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในกรณีที่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง	๔๔
๒	การบริหารงานทางวัสดุอุปกรณ์ของวิทยาลัย	๔๖
๓	ปัญหาการบริหารงานวัสดุอุปกรณ์ของวิทยาลัย	๔๘
๔	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	๔๘
๕	ความรู้และประสบการณ์ทางค่านวัสดุศึกษาหรือเทคโนโลยีทางการศึกษา	๕๒
๖ ก.	ประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทภาพและวัสดุฉายเส้น	๕๓
๖ ข.	ความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทภาพและวัสดุฉายเส้น	๕๔
๗ ก.	ประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทวัสดุสามมิติ	๕๔
๗ ข.	ความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทวัสดุสามมิติ	๕๖
๘ ก.	ประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทกระดานและแผ่นป้ายแสดง	๕๗
๘ ข.	ความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทกระดานและแผ่นป้ายแสดง	๕๘
๙ ก.	ประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียง	๕๙
๙ ข.	ความต้องการในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียง	๖๐
๑๐ ก.	ประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทเทคโนโลยีแบบใหม่ต่าง ๆ	๖๓
๑๐ ข.	ความต้องการในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทเทคโนโลยีแบบใหม่ต่าง ๆ	๖๔
๑๑	ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและการบริการวัสดุอุปกรณ์	๖๕
๑๒	เหตุผลที่ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน	๖๖
๑๓	การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อนำมาใช้ประกอบการสอน	๖๗
๑๔	การจัดบริการวัสดุอุปกรณ์ของทางวิทยาลัยและความต้องการของอาจารย์	๖๘
๑๕	ความจำเป็นที่ทางวิทยาลัยต้องมีศูนย์สื่อการศึกษา	๗๐
๑๖	ความจำเป็นในการให้บริการวัสดุอุปกรณ์ของวิทยาลัย	๗๒
๑๗	จำนวนและสภาพเครื่องมือวัสดุทัศนที่อยู่ในวิทยาลัย	๗๔

รายการแผนภาพประกอบ

รูปที่

หน้า

- ๑ แผนผังแสดงการจัดบริเวณล่ำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในศูนย์สื่อการศึกษา (ดัดแปลงจากอาคารที่มีอยู่เดิม) ๘๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่

หน้า

๑	แสดงการจัดแบ่งสายงานและอัตรากำลังบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย	๘๔
๒	แสดงลักษณะงานของศูนย์สื่อการศึกษา	๘๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย